

EUROOPA KOHTU OTSUS
25. mai 1971¹

[...]

Kohtuasjas 80/70,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Belgia Conseil d'État' esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Gabrielle Defrenne, Belgia lennuettevõtja Sabena endine stjuardess, elukoht Brüssel,
ja

Belgia riik, esindaja: sotsiaalkindlustusminister,

eelotsust EMÜ asutamislepingu artikli 119 tõlgendamise kohta seoses 3. novembri 1969. aasta kuningliku dekreediga, mis määrab kindlaks tsiviillennunduse pardapersonali pensioniõiguse erieeskirjad ning töötajate vanadus- ja toitjakaotuspensione puudutava 24. oktoobri 1967. aasta kuningliku dekreeidi nr 50 erilised rakenduseeskirjad,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed A. M. Donner ja A. Trabucchi, kohtunikud R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore (ettekandja) ja H. Kutscher,

kohtujurist: A. Dutheil de Lamothe,
kohtusekretär A. Van Houtte,

on teinud järgmise

OTSUSE

[...]

Põhjendused

¹ Oma 4. detsembri 1970. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 11. detsembril, esitas Belgia Conseil d'État EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kolm eelotsuse küsimust EMÜ asutamislepingu meestele ja naistele sama töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtet puudutava artikli 119 tõlgendamise kohta.

Esimene küsimus

² Kõigepealt küsitakse Euroopa Kohtult, „kas töötajate ja tööandjate sissemaksetest ning riigi toetustest rahastatava sotsiaalkindlustuse raames makstav vanaduspension kujutab endast tasu, mida töötaja tööandjalt oma töö eest kaudselt saab”.

¹ Kohtumenetluse keel: prantsuse.

3 Eelotsusetaotlust sisaldavast kohtuotsusest tulenevalt tõusetus see küsimus vaidluses, mis puudutas töötajate vanadus- ja toitjakaotuspensionide üldkava raames välja antud 3. novembri 1969. aasta tsiviillennunduse pardapersonali vanaduspensione käsitleva Belgia kuningliku dekreeedi kehtivust ning eelkõige nimetatud dekreeedi seda sätet, millega jäetakse stjuardessid kõnealuselt kavast välja.

4 Põhikohtuasja hageja arvates on selline väljajätmine vastuolus artiklis 119 sätestatud võrdsuse põhimõttega, kuna pensionihüvitis on osa artikli 119 teises lõigus nimetatud „tasust,” mida töötaja tööandjalt kaudselt saab.

5 EMÜ asutamislepingu artikli 119 esimese lõigu kohaselt peavad liikmesriigid tagama põhimõtte, et mehed ja naised peaksid saama võrdse töö eest võrdset tasu, rakendamise.

6 Nimetatud artikli teine lõik laiendab tasu mõistet muudele tasumoodusele, mida töötaja kas rahas või loonusena, kas kohe või tulevikus tööandjalt oma töö eest kasvõi kaudselt saab.

7 Kuigi sotsiaalkindlustushüvitised kui tasumoodus ei ole tasu mõistega põhimõtteliselt vastuolus, ei saa artiklis 119 määratletud mõiste hõlmata selliseid sotsiaalkindlustusskeeme ja -hüvitisi, eriti vanaduspensione, mida reguleeritakse vahetult õigusaktidega ning milles ei ole mingisuguseid asjaomase ettevõtte- või kutsealasisese kokkuleppe elemente ning mida kohaldatakse kohustuslikult töötajate üldkategoriate suhtes.

8 Nimetatud skeemid tagavad töötajatele hüvitise seadusest tuleneva süsteemi kaudu, mille rahastamiseks töötajate, tööandjate ja võimaluse korral riigiasutuste poolt tehtavate sissemaksete ulatus sõltub pigem sotsiaalpoliitilistest kaalutlustest kui tööandja ja töötaja vahelisest töösuhtest.

9 Järelikult ei kujuta tööandja poolt selliste skeemide rahastamiseks makstav osa endast ei otseselt ega kaudselt tööandjale makstavat tasu.

10 Liiatigi ei saa töötaja tavaliselt seadusega ette nähtud hüvitisi mitte tööandja sissemakse tõttu, vaid üksnes seetõttu, et töötaja vastab hüvitiste saamise õiguslikele tingimustele.

11 See iseloomustab samuti eriskeeme, mis mingisuguse üldise, seadusega loodud sotsiaalkindlustussüsteemi raames puudutavad eelkõige teatavaid töötajate kategooriaid.

12 Tuleb seega asuda seisukohale, et sellise süsteemi kohaldamisest tulenevate diskrimineerivate olukordadele asutamislepingu artikli 119 nõuded ei laiene.

13 Eeltoodust tulenevalt ei ole õigusaktidega sätestatud sotsiaalkindlustusskeemi raames kehtestatud vanaduspension tasu, mida töötaja saab tööandjalt kaudselt oma töö eest EMÜ asutamislepingu artikli 119 teise lõigu tähenduses.

Teine ja kolmas küsimus

14 Teises küsimuses küsitakse, kas töötajate suhtes kohaldatavate eeskirjadega saab „tsiviillennunduse pardapersonali mees- ja naistöötajatele kehtestada erineva vanusepiiri”.

15 Kolmandas küsimuses küsitakse veel seda, kas tsiviillennunduse stjuardessid ja stjuuardid teevad „sama tööd”.

16 Esimesele küsimusele antud vastuse tõttu ei ole vaja teistele küsimustele vastata.

Kohtukulud

17/18 Euroopa Kohtule oma märkused esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus Belgia Conseil d'État's poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

võttes arvesse menetlusdokumente,

kuulanud ära ettekandja-kohtuniku ettekande,

kuulanud ära põhikohtuasja poolte ja Euroopa Ühenduste Komisjoni suulised märkused;

kuulanud ära kohtujuristi ettepaneku,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti artikleid 3, 5, 36, 85, 86 ja 177,

võttes arvesse protokolliga Euroopa Majandusühenduse Kohtu põhikirja kohta, eriti artiklit 20,

võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kodukorda,

EUROOPA KOHUS,

vastuseks Belgia Conseil d'État (Section d'Administration, III Chambre) 4. detsembri 1970. aasta määrusega esitatud eelotsuse küsimustele, otsustab:

1. Õigusaktidega sätestatud sotsiaalkindlustusskeemi raames kehtestatud vanaduspension ei ole tasu, mida töötaja saab tööandjalt kaudselt oma töö eest EMÜ asutamislepingu artikli 119 teise lõigu tähenduses.

2. Teistele küsimustele ei pea vastama.

Lecourt

Donner

Trabucchi

Monaco

Mertens de Wilmars

Pescatore

Kutscher

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 25. mail 1971 Luxembourgis.

Kohtusekretär
A. Van Houtte

President
R. Lecourt